

BETÆNKNING

Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget

vedrørende

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xx 2018 om alkohol.
(*Fremsat af Naalakkersuisoq for Sundhed og Nordisk samarbejde*)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Laura Táunâjik, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraterne, næstformand
Medlem af Inatsisartut Jess Svane, Siumut
Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kuko, Siumut
Medlem af Inatsisartut Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, suppleant, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Bendt B. Kristiansen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har på baggrund af 1. behandlingen den 28. september 2017 under EM2017 nærmere gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Lovforslaget om alkohol er fremsat med henblik på at erstatte den gældende Landstingslov nr. 11 af 11. november 2000 om salg og udskænkning af alkoholholdige drikke.

Lovforslaget foreslås at træde i kraft den 1. marts 2018.

Naalakkersuisut fremfører i indledningen til de almindelige bemærkninger til forslaget, at man med det nye lovforslag på alkoholområdet ønsker at understøtte målene i folkesundhedsprogrammet - Inuuneritta II omkring alkohol. Det anføres fra Naalakkersuisut, at målene på alkoholområdet i Inuuneritta II er, *at forebygge at børn og unge starter et*

misbrug, at begrænse synligheden af påvirkede voksne og reducere alkoholforbruget mest mulig.

Naalakkersuisut vil med det nye forslag indarbejde flere af anbefalingerne, samt indsatsområder fra WHO¹ i relation til alkoholområdet. Dette særligt anbefalingerne om at stramme op angående synlighed og tilgængelighed af alkohol samt regulering og tilsyn med udskænkingsstederne.

- Forslaget indholder ændringer, der skal begrænse tilgængelighed og synlighed af alkohol i det offentlige rum.
- Forslaget indeholder et forbud mod markedsføring af alkohol og krav om afskærmning af alkoholholdige drikke fra andre varer i en butik.
- I forslaget inddeles alkoholholdige drikke i flere bevillingsgrupper, der har betydning for tildeling af alkoholbevillinger.
- Forslaget indeholder ændringer af åbningstiderne for salg og udskænkning af alkoholholdige drikke.

2. Førstebehandlingen af forslaget i Inatsisartut

Ved 1. behandlingen af forslaget den 28. september 2017 var der fra partierne Siumut, Inuit Ataqatigiit og Partii Naleraq en overordnet positiv tilslutning til forslaget, mens Demokraterne ikke fandt, at forslaget gik i den rigtige retning, og tog fat om de egentlige problemer med alkohol.

Der blev fremlagt ordførerindlæg fra Siumut, Inuit Ataqatigiit, Partii Naleraq og Demokraterne med diverse problemfelter og overvejelser til videre drøftelse og behandling under udvalgsarbejdet.

På denne baggrund, og med et ønske fra Naalakkersuisoq for Sundhed og Nordisk Samarbejde om et konstruktivt forløb om forslaget, blev det henvist til nærmere behandling i Familie- og Sundhedsudvalget.

3. Høringssvar

Udvalget har noteret sig, at forslaget i perioden fra den 26. april 2017 til og med den 31. maj 2017, foruden samtidig tilgængelighed på høringsportalen, var sendt i høring hos følgende parter:

---

¹ Verdenssundhedsorganisationen, WHO (*World Health Organization*) er en FN-særorganisation til varetagelse af international sundhed.

Alle departementer i Grønlands Selvstyre og Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse, samt Allorfik, Alkohol- og narkotikarådet, Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd, KANUKOKA, Kommuneqarfik Sermersooq, Landslægeembedet, Politimesteren i Grønland, Grønlands Landsret, Retten i Grønland, Rigsombudsmanden i Grønland, Grønlands Erhverv, KNI, Pisiffik, Brugseni og MIO.

Der indkom 18 høringssvar, hvoraf følgende ingen bemærkninger havde til lovforslaget: Departementet for Råstoffer og Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger.

Følgende høringssvar havde bemærkninger til lovforslaget: KNI, Politimesteren i Grønland, Allorfik, HECA Nuuk, Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen, Brugseni, MIO, Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke, Lærerforeningen i Grønland (IMAK), Grønlands Erhverv, Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, Alkohol- og Narkotikarådet, KANUKOKA, Pisiffik, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi, Sermitsiaq.AG, Departementet for Finansier og Skatter, Carlsberg og Kommuneqarfik Sermersooq

Høringssvarene er behandlet under de almindelige bemærkninger til forslaget.

3. 1 Familie- og Sundhedsudvalgets bemærkninger til høringen.

Udvalget skal kvittere for den formelt veltilrettelagte og velgennemførte høringssrunde.

Udvalget skal ligeledes kvittere for de mange, lange og engagerede høringssvar til forslaget. Udvalget har bemærket, at nogle høringssvar kan tiltræde dele af forslaget, mens andre er yderst kritiske omkring dele af forslaget.

4. Deputationer

► Den 4. oktober 2017 blev der gennemført et foretræde fra GE/Handels, hotel- og restaurationsbranchen omkring forslaget med følgende talepunkter:

- 1) Åbningstiderne for hotel og restaurationsområdet
- 2) Forbuddet mod reklamer
- 3) Afskærmning af alkoholholdige drikke i butikkerne
- 4) Unge under 18 ved kasselinjerne

► Den 6. oktober 2017 havde Mediehuset Sermitsiaq AG foretræde for udvalget omkring reklameforbuddet i forslagens § 27.

5. Møder

Den 4. oktober 2017 blev der arrangeret et lovteknisk møde om forslaget, der dog fokuserede på mere tekniske spørgsmål til forslaget fremført under 1. behandlingen.

Den 1. november 2017 drøftede udvalget forslaget med Børnetalsmanden med udgangspunkt i dennes høringssvar til forslaget.

Den 1. november 2017 konsulterede udvalget en mindre privat erhvervsdrivende med tilladelse til salg af alkohol og som ikke er organiseret under GE. Dette med henblik på at høre nærmere om forslagets konsekvenser for gruppen af mindre erhvervsdrivende.

6. Udvalgets behandling af forslaget

6.1. Alkoholpolitik

Den enhver tid gældende lovgivning om salg, udskænkning og fremstilling af alkohol udgør et helt centralt element i den førte alkoholpolitik i landet. Til den samlede alkoholpolitik hører videre de forebyggende indsatser i folkesundhedsprogrammet Inuuneritta II, misbrugsbehandlingsindsatser samt øvrige forebyggende indsatser fra myndigheder og andre aktive aktører. Derudover udgør de gældende afgiftsregler omkring alkohol samtidig en væsentlig del af den førte alkoholpolitik.

Reguleringen om alkohol har tilbagevendende haft stort politisk bevågenhed, og dette har også været tilfældet under udarbejdelsen og behandlingen af nærværende lovforslag om alkohol.

6.2. Misbrugsproblemer i Grønland

Udvalget er bekendt med, at misbrug af alkohol og konsekvenserne af alkoholmisbrug forsat udgør et væsentligt problem for mange personer i Grønland, og at dette misbrug, samt anden uhensigtsmæssig omgang med alkohol, i øvrigt giver problemer for de berørte borgere, deres familier, nærmiljøet og ikke mindst for børn og unge.

Udvalget er endvidere bekendt med, at der i disse år opleves et tilsyneladende stigende misbrug af hash, der sammen med misbrug af alkohol udgør de helt dominerende misbrugsproblemer i Grønland. Ludomani udgør udså et særligt problem, men misbrug af hash og spil er ikke genstand for dette forslag om alkohol. Omkring hash følger man den nationale indsatsplan mod hash, og denne vil efter behov løbende blive justeret.

Udvalget har særlig hæftet sig ved de entydige partipolitiske og helt klare udmeldinger om, at enhver form for overgreb mod børn, unge og andre medborgere er helt uacceptabel og forfærdelig med eller uden alkohol indblandet.

Udvalget finder det relevant og forsat aktuelt, at temaet omkring alkoholmisbrug er helt centralt i Inuuneritta II sammen med temaet om hash og hashmisbrug. Disse temaer og deres afledte virkninger vurderes desværre forsat at udgøre en betydelig, og vel den betydeligste udfordring mod den fysiske og mentale folkesundhed i Grønland. Misbrug af alkohol og hash er således årsagen til en meget stor del af de problemer, som børn, unge og familier har.

6.3. Omkostninger til misbrug i Grønland og gratis misbrugsbehandling

Udvalget har under behandlingen af nærværende forslag haft redegørelsen fra 2015 fra Departementet for Sundhed med titlen *Omkostninger til misbrug i Grønland* skarpt i erindring. I redegørelsen bliver det opgjort, at de samlede direkte omkostninger til misbrug på sundheds- og socialområdet, til løntab samt til kriminalitet, ud fra de tilgængelige data og de brugte forudsætninger, udgør mellem 271 og 338 mio. kr. årligt for samfundet. Dette beløb andrager alene de direkte omkostninger forbundet med misbrug, og omfatter ikke omkostninger forbundet med manglende opnåelse af uddannelse pga. eget misbrug, eller opvækst med misbrug og andre indirekte og afledte omkostninger forbundet med og som følge af misbrug. Særligt omkostningerne forbundet med misbrug af hash er underrepræsenteret i redegørelsen, da vi ikke har meget data desangående, så samlet udgør de estimerede omkostninger et minimumsestimater.

Ovennævnte redegørelse betød, at der ikke politisk blev tøvet med en hurtig beslutning om, at misbrugsbehandling skal være gratis, da vi som samfund ikke har råd til andet. Følgerne og omkostningerne af misbrug er forsat helt uacceptable.

6.4. Misbrug og skadelig omgang med alkohol

Udvalget støtter principielt direkte og forebyggende tiltag omkring alkohol, der på kort og lang sigt retter sig mod usund og uhensigtsmæssig omgang med alkohol. Udvalget kan tilslutte sig, at der skal arbejdes mod rusdrikkeri, hvor man mister selvkontrol, tyranniserer og skader sine omgivelser, bidrager til økonomisk ufare, og i øvrigt udviser uanstændig, skadelig og kriminel adfærd overfor sine medborgere.

Udvalget er i denne sammenhæng opmærksom på den meget betænkelige sammenhæng mellem uhensigtsmæssig indtagelse af alkohol og vold og overgreb. Politiets statistikker omkring sammenhængen viser med al tydelighed, at vi trods den generelle og markante nedgang i alkoholforbruget, forsat har et enormt samfundsproblem med uhensigtsmæssig indtag af alkohol og skadelig adfærd som følge heraf. Et forhold, der uanset udformningen af reguleringen om alkohol, forsat skal arbejdes målrettet mod at få bragt i balance.

Mange har et balanceret og nydelsesfuldt forbrug af alkohol, som ikke påvirker trivlsen for børn og unge samt det omkringliggende samfund negativt, mens andre dele af befolkningen

med udspring af blandt andet mentale, sundhedsmæssige, fysiske, smagsmæssige og religiøse årsager har et afmålt og bestemt forhold til alkohol, som heller ikke giver anledning til mistrivsel og lidelse.

6.5. Formålet med at regulere om alkohol

Udvalget er enig med Naalakkersuisut i, at vi skal beskytte børn og unge. Dette også i forhold til overgreb og mistrivsel som følge af misbrug, og uhensigtsmæssig eller uforsvarlig omgang med alkohol.

Når vi taler om den førte alkoholpolitik, som nærværende forslag er en del af, så har udvalget under vurderingen af forslaget løbende haft dette beskyttelseshensyn, i relation til børn og unge, for øje. Det samme har i øvrigt alle de politiske parter og interessenter, som udvalget har været i dialog med under behandlingen. Alle har et fælles ønske om, at der samlet opretholdes en alkoholpolitik, der i videst mulig omfang beskytter og værner børn og unge mod misbrug og anden skadelig omgang med alkohol.

Udvalget har gjort sig bekendt med anbefalingerne fra WHO i relation til alkohol. Disse anbefalinger er det rigtig fornuftig at have viden om, når der skal opretholdes en samlet politik omkring alkohol, men som enhver anden anbefaling, så skal sådanne anbefalinger ses i en konkret lande- og samfundskontekst, således at de enkelte lande og samfund tilpasser anbefalingerne til egne forhold.

I udvalget pågår der løbende overvejelser om, hvilke andre bærende hensyn den førte regulering om alkohol skal iagttage og omfatte.

Reguleringen omkring alkohol bør ikke ramme eller genere den del af befolkningen og eksempelvis turister, der har et afbalanceret og afmålt forhold til alkohol og til indtag deraf. Den del af befolkningen, som ikke har problemer med alkohol skal ikke tyranniseres af den del af befolkningen, der har problemer med misbrug af alkohol, og som påfører de øvrige borgere lidelse, mistrivsel og overgreb, som følge af deres alkoholyranni. Udvalget ønsker politisk, at alkoholpolitikken rettes mod de borgere, der begår overgreb som følge af alkoholmisbrug og som gør deres medborgere, deres nærmiljø og ikke mindst børnene til Co-alkoholikere.

Vi er tilbagevendende nødt til at spørge os selv, hvorvidt den samlede alkoholpolitik i tilstrækkeligt omfang evner og formår at trænge igennem til den gruppe af befolkningen, som har den usunde og skadelig omgang med alkohol, som vi direkte og indirekte skal beskytte vores børn imod?

6.6. Vurdering af det fremsatte forslag

Det fremsatte forslag om alkohol omfatter 45 paragraffer, inddelt i 12 kapitler.

I udvalgets proces med behandling af forslaget, har forslagets kapitel 1, og afsnittene om *lovens anvendelsesområde (§1)*, *definitioner (§2)*, samt Kapitel 2 om *alkoholbevillinger (§§ 3-8)*, foruden forslagets §§ 9-10 om *Typer af alkoholbevillinger* ikke umiddelbart givet anledning til bemærkninger. Der er indarbejdet nogle gode tiltag med henblik på, at sikre inddragelse af de kommunale børn- og ungeforvaltninger, som aktive høringsparter omkring udstedelse af alkoholbevillinger.

Forslagets afsnit om *Arealer og lokaler med udskænkning*, som omfatter forslagets § 11 har i sig selv heller ikke givet anledning til særlige bemærkninger fra udvalgets side.

Tilsvarende gør sig gældende for forslagets §§ 12-15 omkring *Bortfald, frakendelse og inddragelse af alkoholbevilling*, samt i relation til forslagets kapitel 3 (*Bestemmelser om bevillingshaverens forpligtelser*), og de foreslåede bestemmelser i §§ 16-18. I relation til forslagets § 18 finder udvalget det positivt, at både bevillingshavere og producenter skal deltage og aktiveres omkring oplysningskampagner iværksat af Naalakkersuisut angående alkohol.

6.6.1. Om salg af alkohol

I forslagets **kapitel 4** angående *Salg og udskænkning af alkoholholdige drikke* starter de politiske uenigheder om forslaget.

Udvalget bemærker, at forslagets § 19 er identisk med gældende regler, men at bestemmelsen er vanskelig at håndtere i praksis, og at det i sidste ende, med den konkrete udformning, vil bero på en subjektiv vurdering, hvorvidt en person er synlig beruset.

Det har ikke indgået i den politiske vurdering af nærværende forslag, hvorvidt man skulle hæve alderen for, hvornår der kan udskænkes alkohol for én, eller hvornår man kan købe alkohol. Derfor skal man forsat være fyldt 18 år, førend man kan købe alkohol, eller få udskænket alkohol, jf. forslagets § 18.

I udvalget er der ikke støtte til forslagets § 22 i den fremsatte form. Det skal være muligt at fravige alderskravet på 18 år, såfremt salg og udskænkning sker i uddannelsesøjemed af elever og praktikanter. Ifølge udvalget skal det være muligt for et ungt menneske under 18 år i tjenerlære at kunne udskænke alkohol, ligesom det eksempelvis for en butiksassistent under uddannelse skal være muligt at kunne sælge alkohol.

Naalakkersuisut bedes fremsætte ændringsforslag til forslagens § 22 i overensstemmelse med udvalgets ønsker.

6.6.2. Om åbningstider

Til forslagens afsnit om *Åbningstid for salg og udskænkning* (§§ 25-26) er der politisk uenighed.

Et mindretal i udvalget bestående af Demokraterne går ind for udvidede åbningstider, mens et flertal i udvalget bestående af Siumut og Inuit Ataqatigiit kan enes om følgende i relation til § 25-26 i det fremsatte forslag:

I bygder skal der efter ansøgning fra bevillingshaver kunne gives tilladelse til salg af alkohol, lørdag fra kl. 10.00-13.00, som alternativ til salg, lørdag fra kl. 11.00-15.00, jf. forslagens § 25, litra 2). Udvalgsflertallet finder, at denne mulighed således følger de særlige åbningstider i bygderne.

Naalakkersuisut bedes fremsætte ændringsforslag til forslagens § 25 i overensstemmelse med udvalgsflertallets ønsker.

Mindretallet finder ikke, at man med de foreslåede åbningstider får det resultat, at der sker en beskyttelse af børnene. Med henblik på at undgå tumult i og omkring salgsstederne, så tvinger man børnefamilierne til at tilpasse sig den gruppe af borgere, som lørdag kl. 11.00, eller kl. 10.00 i bygderne, vil skabe kø, tumult og utryghed ved salgsstederne. Mindretallet, bestående af Demokraterne finder derimod, at åbningstiderne generelt bør udvides, således at man undgår kødannelse og tumult på særlige tidspunkter, hvilket netop skaber utryghed for børn og øvrige kunder i og omkring salgsstederne.

Flertal i udvalget bestående af Siumut og Inuit Ataqatigiit er videre kommet frem en beslutning om, at der skal være mulighed for salg Nytårsaftensdag og 2. Juledag.

Naalakkersuisut bedes fremsætte ændringsforslag til forslagens § 26 og forslagens § 2, stk. 7 i overensstemmelse med udvalgsflertallets ønsker.

6.6.3. Om reklamering for alkohol

Til forslagens afsnit om *Reklame for alkohol* (§ 27) er der politisk uenighed.

Flertallet i udvalget bestående af Siumut og Inuit Ataqatigiit støtter, at reklamevirksomhed skal hænge sammen med afskærmning, hvorefter reklamevirksomhed omkring alkohol skal kunne ske indenfor afskærmede områder. Det skal indenfor de afskærmede områder være muligt at reklamere for tilbud.

Udvalgsflertallet er opmærksomt på, at der via udenlandske medier og internet kan reklameres, jf. forslagets 27, stk. 5.

Muligheden for sponsorater skal ifølge det samlede udvalg forsat være åben, jf. bemærkningerne til forslagets § 27, stk. 2.

Naalakkersuisut bedes fremsætte ændringsforslag til forslagets § 27, såfremt dette ses påkrævet i forhold til udvalgsflertallets præciseringer og udvalgets ønske om tydeliggørelse omkring sponsorater.

Udvalgsmindretallet, bestående af Demokraterne finder, at der skal kunne reklameres for salg af alkohol i det offentlige rum fra grønlandske reklameudbydere, og hvor dette ikke forherliger misbrug og rusdrikkeri. Udvalgsmindretallet finder, at myndigheder og reklameudbydere kan samarbejde herom, således at reklamering ikke bliver forbudt, men at det sker intelligent og forebyggende.

Udvalgsmindretallet har således tillid til, at der kan udvikles et gavnligt samarbejde mellem myndighederne, udskænkings- og salgssteder, producenter og reklameudbydere omkring reklamering omkring alkohol, og dette på en måde, der ikke skader børn og unge, men derimod er med til at fremme en naturlig og ikke uhensigtsmæssig omgang med alkohol.

6.6.4. Om afskærmning af alkohol i detailbutikkerne

Særligt forslagets § 28 under afsnittet om *Afskærmning af alkoholholdige drikke i detailhandlen* har givet anledning til stor opmærksom under udvalgets arbejde med forslaget.

Udvalgsmindretallet, bestående af Demokraterne, finder i det hele, at forslagets § 28, stk. 1 skal udtages. For alle parter er det en krampagtig, unaturlig og uhensigtsmæssig regulering at skulle kræve, at alkohol skal afskærmes fra andre varer i butikken. For børn og unge kan en afskærmning virke tillokkende, og for befolkningen i øvrigt, er det en ren chikanebestemmelse, der alene påfører forbrugerne de merudgifter, som detailhandlen skal bekoste for at gennemføre den påkrævede afskærmning. Udvalgsmindretallet finder derimod, at myndighederne og detailhandlen skal sætte sig ned og bruge ressourcerne på sammen at finde løsninger til, hvordan man målrettet og offensivt kan sikre, at det fåtal af borgere, der står for misbrug af alkohol kan håndteres effektivt og bedst muligt for at beskytte de børn, unge og øvrige borgere, som de skader.

Man kunne, ifølge Demokraterne, til gunst for alle ved dialog og samarbejde myndighederne og detailhandlen imellem sikre, at alkoholen i butikkerne blev placeret på en sådan måde, at børnene blev skånet på en pædagogisk og intelligent måde. Intet barn er så vidt vides blevet misbruger eller rusdrikker, fordi det har set en kasse øl eller en flaske vin i en butik. Man skal

huske på, at den selvsamme alkohol, som skal sælges under fordyrende afskærmning, vil børn og unge få minutter efter købet, kunne træffe i det åbne rum og i hjemmet, hvorefter bestemmelsen ikke har den tilsligtede beskyttelseseseffekt. Det er endvidere ikke i sig selv alkoholen børnene direkte skal beskyttes mod, men den gruppe borgere, de "alkoholtyraner" der svigter og udøver overgreb mod børnene, som følge af misbrug og uhensigtsmæssig omgang med alkohol.

Som det blev udtrykt fra Demokraterne under 1. behandlingen af forslaget, så vil afskærmede områder kunne vække børn og unges opmærksomhed som noget "spændende", og dermed opnås det modsatte af det tilsligtede.

Udvalgsmindretallet skal, såfremt udvalgsflertallet forsat ønsker at fokusere på pædagogisk og forebyggende placering af alkohol i butikkerne opfordre til, at man udformer reglerne således, at detailhandlen skal konsultere de bevillingsudstedende myndigheder for at opnå godkendelse af salg af alkohol, der ikke leder til misbrug og rusdrikkere. Det kunne eksempelvis sikres, at det enkelte salgssted skulle rådgives af en forebyggelseskonsulent.

Udvalgsflertallet bestående af Siumut og Inuit Ataqatigiit støtter, at afskærmning i butikkerne af alkohol vil beskytte børn og unge mod alkohol, så de i voksentilværelsen ikke vil blive misbrugere og rusdrikkere.

Omkring forslagets bemyndigelsesbestemmelse i § 28, stk. 2 finder flertallet omkring de nærmere regler om afskærmning, at Naalakkersuisut skal tage højde for de lokale forhold og de konkrete muligheder for at gennemføre afskærmning. Udvalgsflertallet finder således at forslagets § 28, stk. 1 skal fastholdes, men at de nærmere regler i bemyndigelsesbestemmelsen skal tage højde for de særlige forhold rundt omkring i landet.

Udvalget anser samlet, at det er positivt, at der udarbejdes klare alkoholpolitikker på arbejdspladserne, jf. forslagets § 37, og at ledelse og medarbejdere på arbejdspladserne støtter hinanden til efter behov at kunne gennemføre misbrugsbehandling.

Udvalget har ikke indvindinger mod forslagets § 38 om Alkohol- og Narkotikarådet.

6.6.5. Særlige bestemmelser

Forslagets § 41 giver, med udgangspunkt i demokratiske valg, lokaldemokratiske hensyn og lokal mulighed for selvbestemmelse, Naalakkersuisut en bred mulighed at fastsætte nærmere regler for salg og udskænkning af alkohol, såfremt alkoholholdige drikke udgør en væsentlig trussel mod børns tarv eller befolkningens sikkerhed.

Kapitlerne 10-12 (§§ 42-45) i forslaget giver ikke anledning til særlige bemærkninger fra udvalgets side.

7. Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering er beskrevet under forslagets almindelige bemærkninger som følger:

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Et eventuelt fald i det samlede forbrug af alkohol vil indebære et afgiftstab for Landskassen. Afgiftstabets forventes dog på sigt helt eller delvist at blive modsvaret af en reduktion af de offentlige udgifter til sundheds- og socialvæsenet.

Denne beskrivelse af de økonomiske og administrative konsekvenser af mere overordnet karakter kan udvalget tiltræde.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

De nye bestemmelser om afskærmning forventes at påføre detailhandlen udgifter til at afskærme de alkoholholdige drikke fra andre varegrupper. Da det er op til den enkelte butik hvordan denne vil afskærme alkoholholdige drikke, kan det ikke oplyses i hvilken størrelsesorden disse udgifter må antages at være.

Bestemmelsen om, at elever og praktikanter under 18 år ikke må beskæftiges direkte med salg af alkoholholdige drikke kan forventes at påføre detailhandlen udgifter i form af øgede lønudgifter.

Bestemmelsen om forbud mod reklame for alkohol må antages at have økonomiske konsekvenser for både detailhandlen og udskækningssteder samt grønlandske producenter og medier.

Udvalget skal omkring de økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet udtale:

Idet udvalget ønsker, at det skal være muligt for elever og praktikanter under 18 år i uddannelsesøjemed at kunne beskæftige sig med direkte med salg af alkoholholdige drikke, vil denne ændring af forslaget næppe påføre detailhandlen udgifter af nævneværdig karakter.

Udvalget har særligt hæftet sig ved, at det ikke i forslaget nærmere beskrives, hvilke konkrete udgifter forslaget i den foreliggende form vil have for erhvervslivet. Det tænkes særligt på afskærmningsbestemmelsen. Dele af erhvervslivet forsøger gerne at sætte konkrete tal på, hvad forslaget vil medføre af konsekvenser for erhvervet. Der har været tale om udgifter på

op til 20 mio. kr., som forslaget i den fremlagte form vil pålægge erhvervslivet, oplyses det fra erhvervslivet. Udgifter som vil blive overlagt forbrugerne.

Det er ifølge udvalget hævet over enhver tvivl, at bestemmelsen om forbud mod reklame for alkohol vil have økonomiske konsekvenser for både detailhandlen og udskænkingsstederne, og for de grønlandske producenter og medier. Heller ikke på dette område har Naalakkersuisut sat er beløb på.

8. Afsluttende bemærkninger om forslaget

Det er til enhver tid et politisk valg og et politisk ansvar, hvorledes den samlede alkoholpolitik skal udformes, og hvilke hensyn, der skal være de bærende, samt hvorledes disse skal afbalanceres.

Udvalget anerkender, at vi har en entydig forpligtigelse til, at beskytte børn og unge mod overgreb og mistroivsel, som følge af misbrug og uhensigtsmæssig omgang med alkohol. I denne sammenhæng skal der være en meget lav tolerancetærskel.

Udvalget fastholder behovsbestemt støtte til forebyggende indsatser og tiltag, der retter sig mod misbrug og misbrugere af alkohol. Det skal sikres, at de forebyggende indsatser målrettet og meget direkte retter sig mod de grupper i befolkningen, der forsat skader børn, unge og øvrige borgere som følge af uansvarlig omgang med alkohol.

De forebyggende indsatser skal endvidere have til formål, at give kommende generationer et sundt og ikke skadeligt forhold til alkohol.

Udvalget skal videre opfordre til større *civil courage* (borgermod) i befolkningen, således at ikke alene myndighederne, men også de store grupper i befolkningen, som har et fornuftigt forhold til alkohol, er i tæt dialog med de grupper, som forsat misbruger, rusdrikker og påfører skade mod sig selv og andre, som følge af deres problematiske omgang med alkohol. At opretholde civil courage er, at turde sige nej, og tage afstand fra misbrug og de skadelige følger deraf. At udvise civil courage, og turde italesætte problemerne for ens nabo og for ens medborgere, er at udvise omsorg, og gå forreste for at beskytte børn og værne om vores medmennesker.

For udvalget som helhed er det vigtigt, at kommunerne og Naalakkersuisut og andre aktive aktører er i tæt og løbende dialog omkring misbrugsproblematikkerne, herunder omfanget og arten af disse, således at der målrettet, hastigt og offensivt hele tiden kan ske justeringer, således at den samlede befolkning er i trivsel, og at der sker en påkrævet beskyttelse af børn.

Udvalget henstiller til, at Naalakkersuisut ved forebyggende oplysnings- og

informationskampagner følger op på udvalgets bemærkninger om målrettede tiltag, der forfølger de politiske ønsker om, at modvirke en u hensigtsmæssig omgang med alkohol og de utilstedelige og uacceptable følger deraf.

Inden den afsluttende behandling af nærværende forslag skal udvalget henstille til, at Naalakkersuisut kritisk gennemgår og kvalitetssikrer termene og sprogbruget i forslaget i den grønlandssprogede version af forslaget.

9. Udvalgets indstillinger

Et flertal i udvalget bestående af Siumut og Inuit Ataqatigiit skal om forslaget bemærke:

Forslaget har til formål at forebygge misbrug af alkohol, og være med til at skabe en mere sund alkoholkultur. I behandlingen af lovforslaget har flertallet særligt taget hensyn til de langsigtede negative konsekvenser, som alkoholkulturen har på børn og unge. Lovforslaget har således til formål at sikre beskyttelse af børn. Skaber man tidligt i livet sunde alkoholvaner, har dette positiv effekt for den enkelte, for familien og for samfundet. Ved behandling af lovforslaget har flertallet ønsket at styrke Naalakkersuisuts bestræbelser på at fremme sundhed. Med bemærkningerne i betænkningen godkender et flertal i udvalget hermed lovforslaget.

Ovennævnte udvalgsflertal indstiller på denne baggrund forslaget til vedtagelse af Inatsisartut, når Naalakkersuisut har fremsat ændringsforslag i overensstemmelse med udvalgets ovenstående anbefalinger)

Et mindretal i udvalget bestående af Demokraterne skal om forslaget bemærke:

Demokraterne mener, at det er en klar fejl at tro, at man kan løse et stort samfundsproblem ved at indføre forbud og restriktioner. Vi skal huske på, at langt de fleste af vores landsmænd har et sundt og naturligt forhold til alkohol.

Problemet er, at de eneste, der bliver ramt af de mange restriktioner i dette forslag er helt almindelige mennesker med et sundt forhold til alkohol samt de virksomheder, der i dag tjener penge på alkoholsalg og alkoholannoncering.

Til gengæld vil de kriminelle klappe i hænderne over forslaget, da markedet for ”sort” salg af alkohol uden tvivl vil få bedre vilkår.

Forslaget til ny alkohollov er med andre ord en ommer, og det ville klæde Naalakkersuisut at trække forslaget og fremlægge et nyt, der fokuserer på personligt ansvar og personlig frihed.

Nærværende forslag og retorikken omkring det tyder på, at vi her i landet har et stigende alkoholproblem. Men det har vi jo ikke. Tværtimod er mængden af alkohol, der er produceret eller indført til landet mere end halveret siden 1989. Det går bestemt den rigtige vej.

Dermed ikke sagt, at vi ikke kan gøre det endnu bedre. Det kan vi sagtens, men dette lovforslag er ikke den rigtige vej at gå.

Det er ikke Demokraternes holdning, at problemer med alkohol kan løses med begrænsninger og forbud.

Vi mener helt klart, at tingene skal gribes an på en helt anden måde. Det er vores måde at drikke alkohol på, der skal ændres. Voksnes adfærd med at have selvkontrol omkring druk.

Vi vil helst se en tidlig indsats for vore unge mennesker omkring, hvad alkohol er, hvad den kan gøre mod en, hvordan alkohol påvirker samfundet. Fokus på disse ting burde styrkes i skolerne og uddannelserne i vores land. Og det er vores klare fornemmelse, at erhvervsliv og organisationer vil være klar til at bakke op om denne form for forebyggelse. Det har de i hvert fald givet udtryk for i møder med Familie- og Sundhedsudvalget.

Det andet aspekt her er, at vi burde gøre meget mere ud af selvværdet i befolkningen. Mange alkoholproblemer bunder i lavt selvværd.

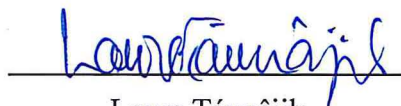
Folk der har højere selvværd passer bedre på sig selv, og vil for det meste passe bedre på sine omgivelser. Højere selvværd vil derfor påvirke vores drikkemønster positivt.

Vi vil derfor opfordre Naalakkersuisut til at rette fokus mod at skabe et samfund, der fordrer et højt selvværd i stedet for at tænke i, hvordan vi skaber et samfund med forbud og restriktioner. Og i det her tilfælde endda forbud og restriktioner som ikke vil hjælpe noget som helst.

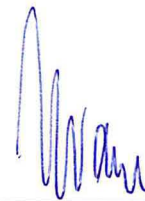
Ovennævnte udvalgsmindretal indstiller på denne baggrund forslaget til forkastelse.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

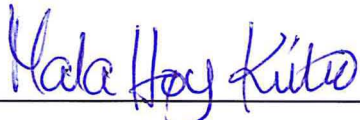
Laura Táunâjik
Formand

Jess Svane

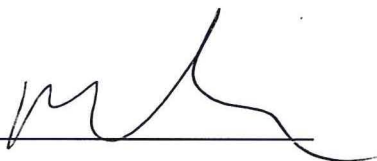
Nivi Olsen
Næstformand

Mala Høy Kuko

Debora Kleist

Peter Olsen

Bendt B. Kristiansen